

РЕШЕНИЕ

№ 7140

гр. София, 09.12.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, X КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 13.11.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Милена Славейкова

ЧЛЕНОВЕ: Наташа Николова

Елеонора Попова

при участието на секретаря Детелина Начева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **9820** по описа за **2020** година докладвано от съдия Елеонора Попова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във вр. чл. 285, ал. 1, изр. второ от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС, ДВ бр. 100/2019 г., в сила от 01.01.2020 г. /.

Образувано е по касационна жалба от Д. Т. М., изтърпяващ понастоящем наказание "лишаване от свобода" в Затвора - С., срещу Решение № 4040/21.07.2020г. на Административен съд – София град, 65 състав, постановено по адм. д. № 14342 по описа на съда за 2019 г., с което е отхвърлен предявения от Д. Т. М. иск против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 1000 лева, от незаконосъобразно бездействие на служители на ГДИН, изразяващо се в това, че от м.октомври 2019г. до датата на подаване на исковата молба не е изготвен план за препланиране на присъдата му, а във всички стари планове от 2012г. до м.октомври 2019г. не са изпълнени заложените „позитивни стимули“.

Касаторът излага твърдения за неправилност и незаконосъобразност на решението, постановено в противоречие с материалния закон, при съществени нарушения на съдопроизводствените правила и при неспазване на върховенството, духа и смисъла на закона. Съдът не събрал всички относими доказателства, тъй като по делото не е било налично досието на л.с. М.. Иска се отмяна на решението на

едноличния състав на административния съд. Претендира разноски.

В съдебно заседание, касаторът, редовно призова, не се явява, представлява се от адв.И., която поддържа касационната жалба, по съображения, изложени в същата. По делото е постъпила молба от М., с която същият заявява, че не желае да бъде конвоиран за лично присъствие в съдебното заседание по делото.

Ответникът по касация, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, редовно призован, не изпраща представител. По делото е постъпило становище от 11.11.2020г. от юрк. Д., с което не възразява да се даде ход на делото. Излага доводи за неоснователност на жалбата. Моли решението да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно. По отношение искането на М. за присъждане на разноски, моли съда да има предвид разпоредбата на чл.38, ал.1 от Закона за адвокатурата, т.к е налице пряка родствена връзка между л.с. и процесуалния му представител адв. И.. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура, прокурор К., моли решението на едноличния състав на Административен съд – София град да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Касационният състав на съда, след като обсъди събраните по делото доказателства, наведеното от жалбоподателя касационно основание, доводите и становищата на страните и като извърши на основание чл. 218, ал. 2 от АПК служебна проверка на валидността, допустимостта и съответствието на обжалваното съдебно решение с материалния закон, намира за установено следното:

Касационната жалба е подадена в законово установения срок, от надлежна страна, за които съдебният акт е неблагоприятен и е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Обжалваното решение е постановено в производство по чл. 203 и следващите от АПК, вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 284 от ЗИНЗС, образувано по иск на Д. Т. М. против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за претърпени неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на служители на ГДИН, изразяващо се в това, че за периода от м.октомври 2019г. до датата на подаване на исковата молба не е изготвен план за препланиране на присъдата му, а във всички стари планове от 2012г. до м.октомври 2019г. не са изпълнени заложените „позитивни стимули“, в размер на 1000 лева. АССГ, 65-ти състав е приел за неоснователен иска на лишения от свобода.

Въз основа на събраните писмени и гласни доказателства първостепенният съд е приел за установено, че Д. Т. М. е постъпил в затвора в [населено място] на 16.02.2012г. за изтърпяване на наказание лишаване от свобода, на което е осъден с присъда по НОХД № 451/2008г. на СГС. Зачетено е начало на наказанието от 26.01.2012г. След приключване на адаптационния период на М. е изготвен първоначален индивидуален план за изпълнение на присъдата (л.123 от делото). На 06.03.2012г. ищецът се е запознал с плана и собственоръчно е написал, че е съгласен с него. Планът е съставен след изготвен първоначален доклад (л. 131 от делото) от 01.03.2012г. от инспектор социална дейност. В плана е предвидено, че в процеса на провеждане на заложените цели и задачи е договорено, че при изпълнението им и при доказани трайни положителни поведенчески промени л.св. М. ще бъде предложен за награда.

От приетата докладна записка от НС СДВР е установено, че при изтърпяване на наказанието М. е имал период на позитивна линия на поведение, бил е назначен на

работа, изпълнявал е предложените в плана цели, награждаван е и със заповед № 9/21.03.2017г. за отчетени положителни резултати от проведената корекционна дейност режимът му е заменен от строг на общ (л.107 от делото).

Положителните промени са отразени и в представения препланиран план на присъдата от 08.02.2016г., с който М. се е съгласил. (л.56-57 от делото). В частта “Преразглеждане на предишните цели” е отразено, че М. е полагал доброволен труд като учител “Компютърна грамотност” в компютърната зала, справя се много добре, за което бил награждаван, включително и с удължено свиждане. От 13.06.2013г. е бил преведен в ЗО “К.”. По негова молба на 14.04.2015г. е върнат в затвора в [населено място]. Със заповед № 286/16.04.2015г. работил като отговорник клуб правна библиотека. Отговорно участвал в трудовия процес, посещавал редовно образователни и квалификационни курсове, участвал и получил сертификат за завършен тренинг курс по проект “Без граници за социално включване на лишените от свобода”, посещавал курс за напреднали по английски език.

След настъпилата промяна в режима на изтърпяване на наложеното наказание е изготвен нов препланиран план на присъдата от 08.02.2017г., с който М. се е запознал (л.54-55 от делото). В плана е предвидено, че в процеса на провеждане на целите и задачите е договорено, че при изпълнението им и доказани трайни положителни поведенчески промени л.св. М. ще бъде предложен последователно за награда свиждане с близките извън затвора за срок до 12 часа и прекатегоризиране в открит тип.

Със заповед № 253/22.06.2018г. ищецът е наказан на осн. чл.101, т.4 ЗИНЗС със забрана за участие в колективни мероприятия за срок от три месеца, за това, че при извършено претърсване на 15.06.2018г. на работното място на М., в правна библиотека са открити неразрешени вещи и предмети – USB стик с карта В. и два броя микро SD карти. Това се установява и от докладна записка от инспектор СДВР XII група от 20.06.2018г. (л.60 от делото). С нея е предложено М. да бъде спрян от работа. След служебна проверка съдът установи, че с решение № 1840 от 18.03.2017г. по адм.д. № 7240/2018г. по описа на АССГ съдът е отменил заповед № 274/22.06.2018г. на ВПД началник на Затвора С., с която са отменени заповеди №№ 281/26.04.2017г. и 282/26.04.2017г., с които на М. е възложено да работи като чистач в учебен център.

На 31.08.2018г. е изготвен нов препланиран план на присъдата на Д. Т. М., с който той се е съгласил, като е отбелязал, че счита, че за позитивен стимул може да се добави и преместване в ЗООТ, както в предишния план.

На 17.02.2020г. е изготвен нов препланиран план за изпълнение на присъдата, който обаче е извън исковия период, доколкото исковата молба е подадена на 30.12.2019г.

Предвид обстоятелствата, изложени в исковата молба, становищата и исканията на страните, в хода на делото, след приложението на чл. 284, ал. 3 от ЗИНЗС, съдът е събрал относимите към предмета на спора доказателства и е изяснил фактическата обстановка, като въз основа на установените по делото факти, при обсъждане доводите на страните, е направил своите правни изводи.

С решението си по делото административният съд е отхвърлил предявения от Д. Т. М. против ГД "ИН" иск за сумата от 1 000 лева като неоснователен и недоказан. За да постанови този резултат, съдът е приел, че л.с. М. не е доказал твърдяно в исковата молба нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС.

От доказателствената съвкупност е установено, че след постъпването в затвора на

23.02.2012г. е изготвен първоначален доклад за л.св. М., (л.131-132 от делото). За М. са изготвени и последващи планове за препланиране на присъдата за периода 2016г. 2017г. 2018г., с които той е запознат и се е съгласил. Въпреки, че в поставените в плана цели е заложена времева продължителност 1 година, това не означава, че лишеният от свобода е без план. От разпоредбата на чл.129, ал.4 ППЗИНЗС следва, че препланиране се извършва въз основа на настъпилите промени в хода на поправителната дейност. Съдът посочва, че от анализа на посочените разпоредби следва, че липсва законово задължение план за препланиране на присъдата да се изготвя всяка година, като тази една година следва от заложените в самия план срокове за изпълнение на целите. Твърдението в исковата молба, че за периода от 10.2019г. до 30.12.2019г. (датата на постъпването на исковата молба в съда) ищецът е без план за изпълнение на присъдата се установява от докладната записка в която е посочено, че ищецът е запознат с актуалния план на 17.02.2020г., а забавянето при планирането се дължи на напускането на отговорния за групата, в която е настанен л.св. М., социален инспектор. В първата част на всеки препланиран план се отчитат резултатите от изпълнението на предходния, което изпълнява изискването на чл.129, ал.7 от ППЗИНЗС. С оглед изложеното и предвид събраните доказателства за предоставени на ищеца възможности за участие в обучения, за общи и спортни мероприятия в затвора, за периодично провеждани курсове, за предложена работа, за обучение, първостепенният съд е счел, че не е налице бездействие на затворническата администрация по задълженията, предвидени в текста на чл. 152 ЗИНЗС и 156 ЗИНЗС и чл.129 ППЗИНЗС. Задължението на администрацията за планиране изпълнението на присъдата не следвало да се разглежда изолирано, а в съвкупност с всички останали обстоятелства, свързани със задълженията по глава единадесета от ЗИНЗС. Според съда, въпреки забавянето на изготвяне на препланиран план, дори и да се приеме, че за периода от 10.2019г. до 30.12.2010г. М. е бил без план за препланиране на присъдата, то това бездействие е съществувало в много кратък срок и не би могло да се приеме, че чрез него М. е бил подложен на нечовешко и унизително отношение. Посочвайки тези мотиви, съдът приел, че не е налице нарушение на чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. Съдът е отчел и специфични фактори, които са налице в конкретния случай, като това, че той е в трудоспособна възраст и здравословното му състояние, за което няма данни да е влошено, и фактът, че това не се случва системно или през продължителен период от време. Данните по делото и събраните доказателства не установявали, че през процесния период, поради бездействието на служителите на ответника - да не изготвят план за препланиране на присъдата на М. от 10.2019г. до 30.12.2019г. е налице нечовешко и унизително отношение по чл. 3 от Конвенцията.

Твърденията на М., че във всички стари планове от 2012г. до 10.2019г. не са изпълнени заложените “положителни стимули” - отпуск и преместване в затворническо общежитие от открит тип са опровергани от събраните писмени доказателства, като съдът е изложил, че на първо място макар да не са приложени планове за планиране на присъдата за периода от 2013 до 2016г. между страните няма спор, че в този период е имал действащ план. М. е запознат и се е съгласил с всички изготвени планове от 2016г. 2017г. и 2018г., като част първа от препланираните планове от 2016г. и 2017г. се установява, че е награждаван включително и с удължено свиждане. Със заповед № 9 от 21.03.2017г. на началника на затвора в [населено място] режимът на изтърпяване на наказанието му е заменен от строг в

общ, като в мотивите на заповедта е посочен и фактът, че М. е награждаван и не е наказван. Едва след като у него са открити неразрешени вещи и е наказан, през 2018г. не са изпълнени положителните стимули, предвидени в плана. Съдът е посочил, че изпълнението на плана, не води автоматично до награждаване и съответно до преместване в общежитие от открит тип, каквото е желанието на М., като в препланираните планове е заложено, че при изпълнение на заложените цели и доказани трайни положителни поведенчески промени ще бъде предложен за награда. Според 65 състав на АССГ, за да бъде предложен за награда М. следва не само да е изпълнил целите, заложен в плана, но и да има трайни положителни поведенчески промени. Доколкото в този период лишеният от свобода е наказан, не може да се приеме, че са налице трайни положителни промени. Освен това не се е установило в периода след промяната на режима на изтърпяване на наказанието на М. от строг в общ, той да е отговарял на изискванията за поощрение.

Във връзка с твърденията на М., че не му е осигурявана работа, е прието за доказано, че М. е работил, докато на работното му място не са открити забранени вещи. Подаденото заявление от М. със заявено желание да води курс по английски език не обвързва началника на затвора да му осигури желаната работа, доколкото това е свързано и със спазване на определено поведение и отношение. Отражено е, че след 22.06.2018г., когато е спрял от работа, М. е трудово неустроен предвид колебливото си поведение.

Решението е валидно, допустимо и правилно.

Съдът е изяснил напълно фактичката обстановка по делото, събрал е относимите за правилното решаване на спора доказателства, при приложението на чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка и при съобразяване разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС е направил верни правни изводи. Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3, който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

При тази правна рамка, за ангажиране отговорността на държавата за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС се изисква кумулативното наличие на следните елементи от фактичкия състав: 1) незаконни действия и/или бездействия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИНС;2) реално претърпяна от ищеца вреда; и 3) пряка причинно - следствена връзка между горните две. Липсата, на който и да е от тях обуславя липса на основание за ангажиране на отговорността на държавата.

Касационният състав възприема установената от първоинстанционния състав фактическа обстановка и правните му изводи.

Правилен и обоснован е извода на административния съд, изведен от установената по делото фактическа обстановка, че в случая не са налице законовите предпоставки, обуславящи основателност на предявения иск за претърпени неимуществени вреди, изразяващи уронване на човешкото достойнство и създаващи чувство на малоценност и незащитеност, и

произтичащи от "липса на план за препланиране на присъдата", както и неизпълнение на заложените „положителни стимули-отпуск и преместване в затворническо общежитие от открит тип“. Липсата на установени по делото бездействия на служители на ответника ГДИН водят до правилно приетия от решаващият съд извод за недоказаност и неоснователност на предявения иск, който се споделя напълно от настоящата инстанция.

Основното съображение на първоинстанционния съд за отхвърляне на исковата претенция е, че не се установява М. да е бил подложен на нечовешко, унижително отношение в следствие на бездействие на администрацията на затвора, респективно на ответника по иска за изготвяне на План на присъдата.

Тези изводи се споделят от настоящия съд.

По отношение на периода от м.октомври 2019г. до датата на подаване на исковата молба /30.12.2019г./настоящият състав намира следното:

Изготвянето на оценка на риска и на план за изпълнение на присъдата е уредено в разпоредбите на ЗИНЗС и детайлизирано в ППЗИНЗС. Относими към настоящото производство са разпоредбите, уреждащи изготвяне на оценка на риска и планиране изпълнението на наказанието.

Съгласно чл. 155 ЗИНЗС оценката на риск от рецидив и вреди на осъдения се променя в зависимост от поведението на лишения от свобода.

Съгласно чл. 130 ППЗИНЗС последваща цялостна оценка на риска се извършва веднъж годишно, като резултатите се включват в текущия доклад на осъдения по чл. 129, ал.7 ППЗИНЗС.

Относно плана за изпълнение на присъдата регламентация се съдържа в чл. 156 ЗИНЗС, която разпоредба урежда изготвянето на първоначалния план.

Препланирането е уредено в чл. 129, ал.4 ППЗИНЗС, според която разпоредба същото се извършва въз основа на срока на наказанието и настъпилите промени в хода на поправителното въздействие.

Липсва правна регламентация относно времевите периоди, през които се прави препланиране, но доколкото същото е обусловено от оценката на риска и настъпилите промени, съдът приема, че препланиране на присъдата следва да бъде извършвано при промяна на резултатите от оценката на риска.

Касационният състав приема, че в настоящия случай не е налице твърдяното незаконосъобразно бездействие от страна на служителите от затворническата администрация през визирания в искането период, както правилно е приел едноличния състав на АССГ.

От приложените по делото доказателства е видно, че първоначалната оценка на лишения от свобода е след постъпването му в затвора на 23.02.2012г., когато е изготвен първоначален доклад за л.св. М., (л.131-132 от делото), при който при направена оценка на риска са констатирани средни стойности на риск от рецидив 4бт. За ищеца са изготвени и последващи планове за препланиране на присъдата за периода 2016г. 2017г. 2018г., с които той е запознат и се е съгласил. От разпоредбата на чл.129, ал.4 ППЗИНЗС следва, че препланиране се извършва въз основа на настъпилите промени в хода на поправителната

дейност. На М. са предоставени възможности за участие в обучения, за общи и спортни мероприятия в затвора, за периодично провеждани курсове, за предложена работа, за обучение, което води до извода, че не е налице бездействие на затворническата администрация по задълженията, предвидени в текста на чл. 152 ЗИНЗС и 156 ЗИНЗС и чл.129 ППЗИЗНС. М. претендира, че в периода от м.ноември 2019г до 30.12.2019г. са настъпили вреди за него, т.к. е без план за изпълнение на присъдата. Настоящият състав споделя мотивите на едноличния състав на съда, т.к. дори и да се приеме за бездействие на служителите на ГДИН, то е съществувало в твърде ограничен период и не би могло да се третира като нечовешко и унижително отношение.

По отношение възражението на л.с. М., че всички стари планове от 2012г. до 10.2019г. не са изпълнени заложените “положителни стимули”, настоящият състав намира изводите на едноличния състав за правилни и достатъчно мотивирани, поради и което препраща към тях.

Предвид това, настоящият касационен състав намира, че през претендирания период до предявяване на искането служителите в администрацията на затвора са изпълнявали вменените им от визираните по-горе разпоредби на ЗИНЗС и ППЗИЗНС задължения в насока оценка на риска и планиране на присъдата, съобразно получените резултати.

В тази връзка и за пълнота следва да се посочи, че дори да бе установено незаконосъобразно бездействие, то неизготвянето на документи, включително и такива по реда и условията на чл. 156, във връзка с чл. 154 от ЗИНЗС, не е и не може да има характер на нечовешко отношение, уронване на достойнство или поразяване на чувство на страх, незащитеност и малоценност, поради което не може да доведе и до такива последици.

От друга страна, изготвянето на предвидените в ЗИНЗС документи, е същинска дейност по изпълнение на наложено от съда наказание "лишаване от свобода", а неизпълнението на това задължение, не е и не се свързва с последиците по чл. 3 от същия закон.

По изложените съображения АССГ, тричленен състав счита, че решението на първоинстанционния съд, с което иска с правно основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС е отхвърлен, е правилно и законосъобразно, поради отсъствие на касационни основания по чл. 209 от АПК и следва да бъде оставено в сила.

Съобразно разпоредбата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, ако искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските по производството, по аргумент от чл. 75 и чл. 76 от ГПК са средствата за възнаграждение на свидетели и вещи лица, т. е. разноските направени по процесуални действия, които страната е искала да се извършат.

По аргумент от горните текстове на ГПК и разпоредбата на чл. 286, ал. 3 от ЗИНЗС, отговорността на загубилия делото ищец за разноски се ограничава само до разноските по производството. Обратно – при частично или пълно уважаване на иска, ответникът заплаща на ищеца, както разноски за производството, така и внесената ДТ и възнаграждение за един адвокат, ако е

имал такъв, съразмерно уважената част от иска. Отговорността за възнаграждението за адвокат, съответно за юрисконсулт е предвидена отделно от законодателя и при липса на указания в закона за възможността за търсене на такава отговорност, то такава не може да се търси.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. 1 от АПК, Административен съд София град, X-ти касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 4040/21.07.2020 г., постановено по административно дело № 14342 по описа на административен съд С. град за 2019 г

ОСТАВЯ без уважение искането на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" за присъждане на разноски.

Решението не подлежи на обжалване и/или протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: